

ACORD PER VILAFRANCA

Propostes de Vilafranca en Comú

Les vilafranquines i els vilafranquins estem patint, com la majoria de la gent del nostre país i la majoria de la població mundial, la pandèmia del COVI-19, tant des del punt de vista sanitari, com de l'econòmic, el social i el cultural. Una pandèmia que ha causat pobresa, dolor i inseguretat i que, malauradament, ha agreujat les desigualtats econòmiques, socials, educatives i culturals. Alhora que també ha permès que afloressin sentiments i accions solidàries i de cooperació, comunitàries, que han contribuït a fer més suportable tot plegat.

Davant d'aquesta emergència, Vilafranca en Comú va proposar de formar un Comitè de crisi a la vila en què participessin l'equip de govern, els grups municipals i els responsables tècnics de l'Ajuntament. Malgrat que l'equip de govern no ho va acceptar, VeC ha col·laborat en la lluita contra el COVID-19 a la vila, donant suport a l'acció del govern i fent propostes, posant èmfasi en la necessitat de prestar una atenció especial a les persones soles, grans o vulnerables, d'ajudar a les residències de gent gran, especialment a la que ens pertoca directament (el Ricard Fortuny), d'ajudar a les empreses i persones amb dificultats econòmiques, i de recuperar la vida institucional encara que fos virtualment.

Ara, passades sis setmanes de l'emergència, cal seguir mantenint la vigilància de la salut comunitària, però cal, sobretot, definir i plantejar, la recuperació i la transformació econòmica, social i cultural de la vila, garantint una vida digna a totes les persones que hi viuen i/o hi treballen.

L'Ajuntament té una gran responsabilitat i ha de liderar aquesta tasca des d'ara mateix, sent un element proactiu més enllà de les competències reconegudes. Caldrà reformar el pressupost, tant per la part d'ingressos (que minvaran), com de les despeses i de les inversions (que augmentaran). Caldrà prioritzar, reforçar i decidir mesures que posin l'accent en la protecció de les famílies, en general, i dels col·lectius més vulnerables, en particular, protegint el nostre teixit econòmic (comerç, pagesos, autònoms i empreses) i sociocultural. L'Ajuntament ha de cercar els màxims consensos i la participació de la ciutadania, dinamitzant els Consells Municipals, obrint una gran taula de diàleg amb els agents econòmics i socials, però també del tercer sector i el món associatiu. I, amb aquests consensos, exigir a la Diputació de Barcelona, a la Generalitat de Catalunya i al govern de l'estat, els recursos i les col·laboracions que es creguin convenients.

Recuperar la "normalitat" no vol dir, en cap cas, tornar a la situació anterior a la crisi, perquè ha estat, precisament, aquesta la que ha agreujat els efectes negatius sobre la ciutadania en general i alguns col·lectius en particular. Es tracta d'aprofitar l'ocasió perquè, alhora, que garantim la salut de totes les veïnes i veïns i recuperem l'activitat econòmica, social i cultural, fem una Vilafranca millor: més centrada en el bé comú, més habitable, més sostenible i més cuidadora. I per a fer-ho possible cal elaborar un nou Pla d'Acció Municipal 2020-2023 participatiu i consensuat que precisi les mesures socials i econòmiques que necessitem per fer una vila més activa, cohesionada i inclusiva.

Des de Vilafranca en Comú proposem un *Acord per Vilafranca* que posi a les persones i a la vida al centre de les seves prioritats i que serveixi per refer Vilafranca des del punt de vista econòmic, social i cultural i fer-ho sobre noves bases. L'*Acord per Vilafranca* hauria de ser:

- **Integral:** ha de tenir una visió integral de les polítiques municipals amb l'objectiu de la reconstrucció: el referent econòmic han de ser les persones en la seva totalitat: la seva feina, el seu estat de salut, la situació habitacional, la seva formació, l'aire que respira, l'educació dels fills i les filles, la cura de les persones dependents, l'activitat cultural i associativa en la que participa, etc., etc.
- **Transversal:** ha de ser transversal des del punt de vista dels recursos i estructures municipals. La coordinació dels serveis i àrees municipals és imprescindible, però no és suficient. La complementarietat del know-how de tots els departaments municipals ha de ser la tònica bàsica per a la realització d'un diagnòstic compartit. Des de les complementarietats més obvies: empresa y ocupació, economia i medi ambient, serveis socials.... fins a les necessàries per a l'execució de programes conjunts.
- **Participatiu:** ha de ser participatiu perquè tots els actors tinguin l'oportunitat de participar en el diagnòstic, en la elaboració de propostes i en el seguiment de les actuacions, és un requisit democràtic de base. Els coneguts com a agents socials i econòmics (organitzacions empresarials i sindicals); les organitzacions dels comerciants, els actors de l'economia social i solidaria i tota la xarxa associativa (AAVV, ONG, entitats del món de la salut, esportives i culturals, etc...) i els ciutadans i les ciutadanes a títol individual, han de trobar el seu espai i el seu rol en la producció d'un Pla d'aquestes característiques.
- **Perspectiva local-global i treball en xarxa:** Vilafranca ha de sumar i cooperar. Ja sigui des de la participació en àmbits supramunicipals com també proposant i establint aliances amb altres municipis de la comarca, de la vegueria, del país, etc. Es una oportunitat, també, per a dinamitzar intercanvis de coneixement en l'àmbit de les *bones pràctiques* en la resposta a la crisi, en xarxes de ciutats en les quals participa Vilafranca: Ciutats Saludables; Ciutats Educadores; Red Agenda 21; ciutats agermanades i d'altres.

Des de Vilafranca en Comú proposem que l'*Acord per Vilafranca contempli* aquests sis aspectes:

1. Mesures pel retorn parcial i progressiu a la quotidianitat
2. Acció social comunitària educativa i cultural.
3. Configuració d'un escut social local.
4. Accions de recuperació econòmica.
5. Reformulació dels pressupostos de 2020 i nou enfocament dels del 2021.
6. Una nova governança de la vila.

1. Mesures pel retorn parcial i progressiu a la quotidianitat

Cal que es faci de forma suau i el mes planificada possible contemplant entre altres els aspectes següents:

- El retorn de la major part dels vilatans als carrers s'ha de fer de forma esglaonada i contemplant: franges d'edat (nens, persones amb menys risc i gent gran). Seria convenient fixar franges horàries (per les estades a la via pública) i per zones de carrers o numeració d'habitatges. El passeig de mascotes també es tindria que regular en diverses franges horàries, l'objectiu d'aquestes regulacions és evitar les aglomeracions especialment durant els primers dies. També caldria vetllar per garantir una correcta represa de les activitats esportives encara que siguin a l'aire lliure o en recintes tancats (pistes d'atletisme, futbol, hoquei, complex aquàtic,...).
- Mantenir la via pública neta i sanejada tot el mobiliari urbà (bancs, baranes, jardins,...) les tasques de neteja i desinfecció es tindrien que incrementar més. Caldria estudiar i autoritzar o no l'ús dels jocs infantils dels parcs, els "pipicans", les fonts públiques i les estacions (tren i bus) així com la normalització del bus urbà.
- Fer divulgació i pedagogia sobre normes i consells d'actuació, mitjançant agents cívics al carrer o a través dels mitjans de comunicació.
- Divulgar d'una forma clara de totes les normes d'actuació mitjançant els mitjans de comunicació (radio, TV, bans, o anuncis en la premsa local, ...).
- Garantir l'ús de mascaretes a tots els vianants, especialment mascaretes per infants. Facilitar-ne en punts claus.

2. Acció social comunitària educativa i cultural

Després de l'emergència sanitària i econòmica, tocarà l'educativa en el sentit més ampli del terme. El cost educatiu, social i emocional que suposarà per als infants el confinament és considerable, especialment pels alumnes més vulnerables econòmicament, socialment i culturalment.

Cal elaborar un ampli programa d'actuacions des de la segona quinzena de juny fins a la primera setmana de setembre en col·laboració social amb els centres escolars, els serveis i instal·lacions municipals i les entitats de lleure, i implicant als Departaments d'Educació i Afers Socials. Garantint la igualtat d'oportunitats mitjançant la gratuïtat de les activitats o la tarificació social, perquè l'esclatxa d'oportunitats dels nostres infants i joves no s'accentui:

- Oferta d'estiu al llarg de tots tres mesos incidint en especial amb l'alumnat més vulnerable. Reforçar les activitats de juny, juliol, agost i primera setmana de setembre incidint específicament a l'alumnat més vulnerable.
 - Conjugant el lleure, l'educació, la cultura i els esports, que permetin desenvolupar les competències bàsiques.
 - Posar a l'abast dels infants i els joves les instal·lacions escolars (biblioteques, patis, ...), els espais i equipaments públics i els associatius.
 - Garantir els àpats dels infants i joves que participen en aquestes activitats
 - Contractar el personal necessari per desenvolupar aquestes activitats amb plenes garanties de qualitat, i compaginar-la amb les tasques de voluntariat.
- Reforçar els projectes: Educació 360 i Ciutat educadora. Per a totes les franges d'edat i en tots els espais de la vila.

L'educació i la cultura son eixos estratègics de ciutat i motors de transformació social. Des dels professionals, entitats, administració pública, col·lectius, veïns i veïnes hem de ser participants d'aquest projecte comunitari, de construcció de ciutadania amb capacitat crítica, lliure, creativa i si cal dissident.

Les persones aprenem i fem cultura en tots els espais de la quotidianitat i al llarg de tota la vida. Des dels espais d'aprenentatge (educatius i culturals), oferint experiències personals i comunitàries que ens transformen i construeixen la comunitat, fins al teixit associatiu:

- Elaboració de programes educatius vinculats als projectes d'equipaments culturals amb la presència dels creadors i organitzacions professionals com a espai de foment, alfabetització i aprenentatge de llenguatges artístics amb esperit creatiu i crític per als escolars.
- Combatre la bretxa digital existent de l'alumnat i les famílies. Establir mecanismes formatius a espais públics per reduir-ne els seus efectes i dotar-nos de xarxes de connectivitat públiques.
- Reprogramar festes i activitats. També serà necessari pensar com transformem models de festes massives en activitats més descentralitzades, tot garantint les mesures establertes d'aforaments. En aquest sentit, convé valorar intensificar més la programació anual que no l'activitat puntual.
- Adquisició dels fons bibliotecaris a les llibreries locals i/o comarcals
- Des dels ens locals ens hem de comprometre també a ser sensibles amb el teixit associatiu del nostre municipi que ha estat i ha de seguir essent un dels fonaments de construcció de comunitat. I especialment amb el sector de la cultura, que també estan mostrant el seu compromís en aquests moments difícils.
- Dotar-se de les eines (convenis), els espais, les programacions i els recursos perquè els sigui fàcil la tornada a l'activitat dels creadors i creadores i artistes.

La digitalització de la societat és una eina fonamental que ha de tenir com a principis la igualtat d'oportunitats. La formació i la capacitació de la ciutadania, la digitalització de la societat i el teletreball, tindran un punt d'inflexió a partir d'aquesta emergència global.

- Garantir l'accés i l'ús universal de les xarxes com un dret social, ja que l'accés i la formació en noves tecnologies és fonamental per a la inclusió social i per això cal dotar-nos d'eines per garantir un accés universal i equitatiu.
- Col·laboració amb les entitats del tercer sector i de l'economia social i cooperativa ens poden ajudar a projectar, a futur, xarxes de telecomunicacions basades en el bé comú per garantir l'accés a tothom mitjançant el desplegament de fibra òptica als nostres pobles i ciutats.

3. Escut social local

Hi haurà més i nous usuaris i usuàries dels serveis socials i assistencials per l'augment de l'atur i/o la disminució dels ingressos familiars que cal preveure. En aquest sentit, cal disposar de més recursos i reforçar les plantilles del personal qualificat necessari de l'àmbit social i de la dinamització econòmica per fer front a aquesta nova situació, i poder garantir la transició més àgil possible cap al mercat de treball i evitar el risc de cronificació de la precarietat econòmica i social.

- Realització d'una diagnosi social que ens permeti conèixer a fons la societat vilafranquina després de la crisi.
- Elaborar un Pla municipal d'Habitatge i, mentrestant, assegurar el dret a un habitatge digne i assequible, mitjançant la promoció pública d'habitatge, la reforma d'habitatges, el control dels preus, ajuts a l'habitatge de lloguer,
 - Planificar un programa potent de mesures en habitatge que per diferents vies, ens permet disposar de garanties en l'habitatge i en actuacions front el sensellarisme. Mesures de xoc, mesures de contenció, mesures d'impuls i mesures a llarg termini.
 - Rellançar el Programa de rehabilitació d'Habitatge.
 - Potenciar l'Oficina Municipal d'Habitatge.
 - Potenciar noves formes d'accés a l'habitatge: cooperatives, ...
- Forjar un espai públic no solament institucional sinó compartit on es despleguin processos de coproducció de noves polítiques públiques per a un canvi d'època consistent a articular els recursos públics i la iniciativa social i privada, així com el compromís ciutadà i les dinàmiques comunitàries, per donar respostes resilents i sinèrgiques en el context de crisi i recuperació social.
- Pla d'ocupació amb fons locals propis, que permetin la recuperació de l'ocupabilitat i/o l'aprenentatge d'un ofici, i mantinguin actiu el vincle amb el mercat laboral de persones en risc d'exclusió social.
- Caldrà repensar l'atenció a les persones grans i dependents:
 - reforç de l'atenció domiciliària a la dependència, acompanyament comunitari i xarxa veïnal per serveis bàsics i lluita contra la solitud. Programa RADARS o similar.
 - nous models de residència per viure en comunitat: nuclis petits tipus la Plataforma de Serveis Sant Francesc.
- Reforç dels recursos humans i tècnics per fer Seguiment famílies i persones vulnerables. En el context de crisi derivada de la pandèmia serà fonamental monitoritzar les famílies més vulnerables i aquells nous col·lectius sorgits de l'aturada de l'activitat, la pèrdua d'ingressos, els acomiadaments o les dificultats de recerca laboral. Garanties alimentàries i de subministraments bàsics.
- Reforçament dels serveis i atenció a les dones víctimes de violència de gènere
- Reforç del servei atenció al consumidor. Guies informatives.
- Garantir els subministraments bàsics: electricitat, gas i aigua, evitant talls i oferint bonificacions. Avançar cap a la creació d'un operador públic d'energia o conveni d'adhesió amb cooperatives d'energia verda.
- Atenció psicològica i gestió del dol: preveure un acte col·lectiu d'acomiadament de totes les persones que han mort per la COVID-19 del municipi. Un acte memorial i d'homenatge a les persones del municipi que han traspassat però que alhora serveixi de reconeixement als serveis públics i activitats essencials que han estat a la primera línia de contenció de la crisi.

- Potenciar la mobilitat sostenible i el transport públic urbà i interurbà: Pla de Mobilitat.
- Elaboració d'un Pla local de Salut: des de les competències en Salut Pública de l'Ajuntament:
 - És el marc de referència per a totes les actuacions públiques en matèria de salut i benestar que es desenvolupen a nivell local i l'instrument que ordena el procés de millora de l'entorn per tenir un municipi saludable i que garanteixi el benestar de les persones.
 - Promoció de la salut i prevenció de la malaltia incidint en Hàbits i estils de vida i en les condicions mediambientals, a través de l'educació sanitària.
 - L'equitat en salut és fonamental per combatre les desigualtats socials i el risc d'exclusió social.
- Gratuïtat durant sis mesos (com a mínim) de tots els serveis municipals i organismes que reben subvencions de l'Ajuntament (Llars municipals, Escola de música,, tallers, clubs esportius, complex aquàtic ,...) a tots els afectats per atur o efectes derivats pel Covid19.

4. Mesures de recuperació de l'economia local

La crisi ha afectat profundament i, especialment, a l'economia local, per això calen mesures de xoc econòmiques al comerç, la petita empresa, els autònoms i als sectors sociocultural.

- Establiment d'un mecanisme àgil per garantir pagaments prioritàriament les factures pendent de pagament a pimes i autònoms i comerç.
- Calendari fiscal amb més terminis de fraccionaments de pagaments i no aplicar interessos demora, si son en el mateix any.
- Creació d'un Fons Públic Local amb l'objectiu d'articular instruments de finançament per al desenvolupament econòmic local. Obertura d'una línia de finançament sense interès destinada a finançar programes de reactivació comercial, empresarial entre les pimes, els autònoms, economia social i persones desocupades del municipi o avals a entitats financeres. Línies d'ajut, a fons perdut, per al petit comerç local.
- Establiment d'un acord local de l'ajuntament amb el comerç de proximitat i el Mercat Municipal com a prestadors dels serveis vinculats a les targetes moneder de les ajudes socials. Campanyes de productes de consum de proximitat.
- Potenciar l'economia verda
- Potenciar l'economia circular i sostenible: reciclatge, intercanvi, proximitat, banc del temps,
- Ajudar a les cooperatives i altres formes de treball col·laboratiu i d'inserció laboral.
- Especial atenció a persones migrades que no poden encara accedir a permís de residència i a un contracte de treball que garanteixi condicions laborals dignes.

- Estimular amb reduccions i exaccions fiscals les obres de reparació i millora d'establiments i empreses, prioritzant les realitzades mitjançant empreses d'àmbit local o comarcal.
- Impulsar la creació de noves especialitats de FP i estudis mitjans o superiors a la vila, que permetin noves professions i/o el reciclatge de treballadores i treballadors en atur. Entre altres (formació d'auxiliars de gerontologia, Facultat o escola d'infermeria, especialitats de lampisteria, serralleria, fusteria,...

5. Reformulació dels pressupostos de 2020 i nou enfocament dels del 2021

Una economia al servei de la vida i del bé comú (cures, habitatge, garanties alimentàries, serveis especials, atenció domiciliària, subministraments, activitats d'estiu educatives i culturals, adquisició fons bibliotecaris, alfabetització digital i accés igualitari, reforçament de les xarxes de solidaritat i cooperació que han aparegut en aquesta crisi.

Ens trobem en un escenari on encara no estan concretades les condicions i requisits de l'aplicació romanents, regla de despesa i reposició d'efectius

Pressupost 2020

Aquest pressupost s'ajustarà i garantirà els programes que s'han prioritzat en el context d'emergència front la pandèmia i fins acabar l'any (entre altres: reforçament activitat educativa i cultural d'estiu, manteniment equipaments municipals oberts a l'estiu (biblioteca, menjadors, centres cívics, ...), fons públic local (línies d'ajudes a comerç i empresa, plans ocupació), reforç SAD, alimentació i garanties subministraments, ajudes d'emergència, ajudes lloguers, increment mesures de neteja d'edificis i parcs i mobiliari infantil...)

- Revisió per ajustar la previsió d'ingressos del pressupost (l'impacte de la COVID-19 provocarà una disminució de la recaptació tributària)
- Modificació crèdits pressupost 2020, mitjançant baixes i altes segons prioritats, nous crèdits per romanents de lliure disposició o per part dels fons d'emergència social que arribin per tal de poder atendre les urgències d'aquest període, les necessitats dels serveis i els ajustaments en partides de foment i d'inversions si s'escau.
- Increment del fons de contingència, preveient la possibilitat de rebrots de la COVID-19.
- Exigir la gestió del romanent per atendre les necessitats de la vila.

Ordenances Fiscals i Pressupost 2021

- Elaborar unes Ordenances Fiscals amb perspectiva de fiscalitat social/progressiva i ambiental que alhora contempli mesures per facilitar pagaments (modificar calendari fiscal local amb més fraccionament, no aplicar interessos demora, línies d'ajudes) i de contenció o reducció en algunes d'elles. I amb perspectiva de gènere.

Revisió de fiscalitat estudiant els marges atès que les Ordenances Fiscals nodreixen una part molt important del nostre pressupost, elaborar convocatòries d'ajudes per fer front a pagaments, bonificacions i exempcions...

- Pressupost centrat a la reconstrucció social i la dinamització econòmica amb perspectiva de sostenibilitat ambiental per fer front a l'emergència climàtica.

Avaluar despeses obligades (revisar contractes de serveis per adequar a les necessitats actuals) i fer pressupost a partir de pressupost zero per la resta de partides. Actuar sobre els capítols que donen més marge de modificació: II, IV i VI de despeses.

Establir prioritats socials, activació econòmica i actuació sociocomunitària:

- Previsions de contractació de personal dels serveis d'atenció a les persones
- Despeses en l'àmbit social destinades a la ciutadania, col·lectius vulnerables i emergències (teleassistència, SAD, dependència, àpats domiciliaris, reforç del seguiment atenció telefònica a gent gran)
 - Targeta moneder (beques menjador i suport social)
 - Ajudes al lloguer i impuls a l'habitatge social
 - Actuacions per incrementar l'habitatge social de lloguer assequible
 - Neteja i desinfecció de vies públiques, espais públics, parcs, edificis públics on caldria actuar amb més intensitat i amb criteris de reforç higiènic-sanitari
 - Programa de reforç socioeducatiu i cultural
 - Fons de garanties a subministraments de primera necessitat (aigua, gas, electricitat) i alimentació
 - Reforç del sistema informàtic per adaptació a nous models de teletreball
 - Programa propi d'orientació i ocupació. Plans d'ocupació
 - Fons públic local a la reactivació econòmica: Microcrèdits a comerç, empresa, pimes, autònoms, tercer sector i reserva de partides destinades a avals per a la reactivació de l'activitat
 - Impuls als serveis de comerç proximitat. Xarxa distribució
 - Fons de contingència
 - Pla de barris vulnerables: intervenció social, comunitària i inversió en rehabilitació energètica.
- Exigir a les administracions pertinents (Generalitat, Diputació,...) el pagament d'endarreriments pendents política de despeses socials i de benestar i ajut a les famílies.
- Acollir-se a tots els fons que es puguin arbitrar de la UE, l'estat i la Generalitat per al relançament econòmic i economia social.

6. Una nova governança de la vila

Per tirar endavant aquestes mesures cal una nova governança que s'estructuri al voltant de la participació i el consens. Cal fomentar la participació de la ciutadania en la presa de decisions estratègiques per ala vila i cal comptar amb tots els grups municipals que vulguin sumar forces per tirar endavant aquest *Acord per Vilafranca*

- Recuperar la “normalitat” institucional: reemprende el funcionament polític de l’Ajuntament:
 - Comissions Informatives
 - Plens
 - Junta de Portaveus
- Convocatòria immediata dels Consells Municipals, especialment dels de:
 - Drets socials
 - Salut
 - Habitatge
 - Escolar
 - Transport
 - Medi Ambient
 - Comerç i Turisme
- Creació d’un Consell Econòmic i Social de Vilafranca del Penedès amb la participació de tots els agents econòmics i socials.
- Elaboració d’un Pla d’Acció Municipal 2020-2023 amb les mesures acordades i compromís pressupostari per poder-les tirar endavant.

Vilafranca del Penedès, 21 d’abril de 2020.